

ÖSSZEGZŐ JELENTÉS A SZELLEMI TULAJDONT ÉRINTŐ JOGSÉRTÉSEKRŐL 2018

Összefoglaló

2018 június

ÖSSZEFOGLALÓ

ÖSSZEGZŐ JELENTÉS A SZELLEMI TULAJDONT ÉRINTŐ JOGSÉRTÉSEKRŐL 2018

2018 június

Összefoglaló

Összegző jelentés a szellemi tulajdont érintő jogsértésekről

Ez a jelentés az Európai Unió Szellemi Tulajdoni Hivatala (EUIPO) megbízásából a szellemi tulajdont érintő jogsértések európai megfigyelőközpontja (Megfigyelőközpont) által 2013 óta az uniós szellemitulajdonjog-sértések nagyságrendjéről, hatóköréről, és gazdasági következményeiről folytatott kutatás eredményeit összegzi.

A jelentés célja, hogy összekapcsolja a szellemi tulajdon értékéről és annak közvélemény általi megítéléséről, a szellemi tulajdonjogok megsértéséhez használt mechanizmusokról és a jogsértések gazdasági következményeiről készített különböző tanulmányokat annak érdekében, hogy egységes képet adjon a szellemi tulajdonjogok és szellemitulajdonjog-sértések uniós helyzetéről. A jelentés egyik szakasza a jogsértések megakadályozása érdekében tett lépésekkel foglalkozik. A tervek szerint ez a jelentés évente kerül majd közzétételre.

Az Európai Szabadalmi Hivatal (EPO) együttműködésével elvégzett tanulmányban az EUIPO megállapította, hogy a fokozott szellemitulajdonjog-igényű iparágak EU-gazdasághoz való teljes hozzájárulása a GDP körülbelül 42%-át (5,7 trillió euró) és a munkahelyek 28%-át teszi ki (további 10% köszönhető nekik a nem fokozott szellemitulajdonjog-igényű ágazatok foglalkoztatásra gyakorolt közvetett hatás révén). Ezen ágazatoknak a világ többi részével szembeni kereskedelmi többlettermelése körülbelül 96 milliárd euró, és munkavállalóiknak más ágazatokhoz képest 46%-kal magasabb bért kínálnak.

A szellemi tulajdonjog nagy értékének köszönhetően e jogok megsértése jövedelmező bűncselekmény, amely jelentős költségeket okoz a jogosultaknak és általánosságban a gazdaságnak.

Az EUIPO és az OECD által 2016-ban elvégzett tanulmány szerint a nemzetközi kereskedelemben 2013-ban elkövetett szellemitulajdonjog-sértések az uniós import mintegy 5%-át vagy az évi 85 milliárd eurót is elérhetik.

Az EUIPO számos ágazati tanulmány alapján 13 ágazatban (közvetlenül a vizsgált iparágakban és az azokhoz kapcsolódó ellátási láncok tekintetében) becsülte meg a hamisítás miatt elveszített értékesítési volumeneket. Ezek a veszteségek évente összesen több mint 100 milliárd eurót tettek ki.

Jelentős érték, enyhe büntetések és a beruházások magas szintű megtérülése ösztönzi a bűnbandákat a hamisításban való részvételre. E bandák a technológia és a forgalmazási csatornák fejlődésével egyre összetettebben működnek, és ezzel párhuzamosan egyre bővül a hamisított termékek köre.

A hamisítók által alkalmazott üzleti modellek termékeik forgalmazása és a jogellenes digitális tartalmak forgalmazásának és fogyasztásának népszerűsítése során nagymértékben támaszkodnak az internetre. A hamisított termékeket kínáló internetes oldalak „nagy kockázatú” (felnőtt tartalomhoz, szerencsejátékhoz és rosszindulatú szoftverekhez kapcsolódó) hirdetésekből és paradox módon jogszerű márkák révén tesznek szert további reklámbevételekre, amely márkákat ezeken a honlapokon való hirdetés révén kétféleképpen is kár éri (a saját márkájukat érő és a márkákat kínáló weboldal hitelességének biztosításával kapcsolatos kár révén).

A hamisított termékek és kalóztartalmak értékesítésének elemzésén felül az EUIPO a keresleti oldalt, azaz az uniós polgárok szellemi tulajdonhoz fűződő jogokról alkotott véleményét és tiltott fogyasztásra irányuló hajlandóságát is tanulmányozta. A fogyasztókat hamisított termékek vásárlására sarkalló ösztönző tényezők közé tartoznak az alacsonyabb árak, a könnyű hozzáférhetőség és az ilyen vásárlásokhoz kapcsolódó társadalmi stigma alacsony foka.

E fejleményekre reagálva az EUIPO, köz- és magánszektorbeli partnerekkel karöltve számos intézkedést tesz és támogat az e kihívásoknak való megfelelés érdekében. Ezek közé az intézkedések közé tartozik a jogosultaknak a jogsértések változó körülményeiről való tájékoztatása, együttműködés az Europollal a szellemi tulajdont érintő bűncselekményekre adott átfogóbb válaszok tekintetében, különösen egy szellemi tulajdont érintő bűncselekményekkel foglalkozó, Europolon belül működő egység finanszírozásával, az Európai Bizottság (Kereskedelmi Főigazgatóság) hamisított termékek harmadik országokban történő értékesítésének megakadályozására irányuló erőfeszítéseinek támogatása és a polgárok legális digitális tartalomkínálat elérhetőségével kapcsolatos, valamint a hamisított termékek megvásárlása és a jogellenes tartalomhoz való hozzáférés gazdasági hatásairól való tájékoztatása.

A jelentés főbb szakaszai a következők:

Gazdasági hozzájárulás és a szellemi tulajdonhoz fűződő jogok értéke

Ez a szakasz tartalmazza a szellemi tulajdon adta hozzájárulásra vonatkozó 2016. évi tanulmány összefoglalóját, amely szerint az uniós GDP 42%-át és a munkahelyek 28%-át fokozott szellemi tulajdonjog-igényű iparágak generálják. Tartalmaz továbbá egy 2015. évi vállalati szintű tanulmányt, amely azt mutatta ki, hogy a legalább egy védjeggyel, formatervezési mintával vagy

szabadalommal rendelkező társaságok jobb gazdasági teljesítményt nyújtanak, mint azok a társaságok, amelyek nem rendelkeznek szellemi tulajdonnal, amely hatás különösen a kkv-k esetében szembeötlő. Végezetül tartalmazza a 2016. évi kkv-eredménytáblával kapcsolatos eszmecserét, amely eredménytábla több mint 9000 uniós kkv-t vizsgált meg annak kapcsán, hogy használnak-e szellemi tulajdonjogokat, és ha nem, akkor annak mik az okai.

Miért és hogyan történik a szellemi tulajdonjogok megsértése?

Ez a szakasz a jogsértő áruk piacának kínálati és keresleti oldalát vizsgálja. A kínálati oldalt illetően számos forrásra és jelentésre, mint például az EUIPO-Europol 2017. évi közös helyzetjelentésére támaszkodva taglalja a hamisított áruk fogyasztókhöz való eljuttatásának módszereit. Külön alszakaszok vizsgálják a jogsértők által alkalmazott online üzleti modelleket, különös tekintettel a feltehetően jogsértő weboldalakon való hirdetésre és a domainnév-rendszerrel hamisított termékeket értékesítő online boltok forgalmának generálása érdekében történő visszaélésre.

Az utolsó alszakasz a keresleti oldallal foglalkozik: mi ösztönzi a fogyasztókat arra, hogy szellemi tulajdonhoz fűződő jogokat sértsenek meg. Ez az alszakasz a szellemi tulajdon megítéléséről szóló 2017. évi tanulmányra és az ifjúsággal foglalkozó 2016. évi eredménytáblára támaszkodik, amelyek szerint a polgárok által a jogsértések okaiként megnevezett tényezők közé tartozik a hamisított termékek alacsonyabb ára, valamint a jogellenes tartalom törvényes kínálatához viszonyított alacsonyabb ára és nagyobb tekintett online elérhetősége.

A szellemitulajdonjog-sértések gazdasági következményei

Ez a szakasz a jogsértéseknek a gazdaság magán- és a közszektoraira gyakorolt gazdasági hatásaival foglalkozik. A szakasz az EUIPO és az OECD által a hamisított áruk kereskedelméről készített közös tanulmányokra és a 2015 óta közzétett ágazati tanulmányokra támaszkodik, amelyek felbecsülték a hamisított áruk uniós jelenlétének gazdasági költségeit. Kitér a magánszektorbeli eladásokra és foglalkoztatásra gyakorolt hatásokra, valamint az államháztartásra gyakorolt közvetett hatásra. Ez a két tanulmánysorozat együttesen ad átfogó képet a hamisított áruk globális kereskedelméről (különös hangsúlyt helyezve a hamisítványok Unióba történő importjára, amely az uniós import mintegy 5 %-át teszi ki), a leginkább érintett ágazatokról, a hamisítványok eredetéről és az európai gazdaságra gyakorolt hatásról.

Az utolsó alszakasz a magánszektor szellemitulajdon-jogsértések elleni küzdelmének költségeit vizsgálja, a 14 tagállamban közel 1300 társaság bevonásával készített 2017-es felmérésre támaszkodva.

Ez a felmérés kimutatta, hogy a jogsértések kezelésének költségei különösen a kisebb társaságok számára jelentenek komoly terhet.

ÖSSZEGZŐ JELENTÉS A SZELLEMI TULAJDONT ÉRINTŐ JOGSÉRTÉSEKRŐL 2018

ÖSSZEFOGLALÓ

2018 június